

Tweede Pinksterdag

Een Mariafeest is het vandaag, op tweede Pinksterdag: Maria, moeder van de Kerk. Dat feest is er nog niet zo lang, pas met het Tweede Vaticaans concilie werd dit feest ingesteld. En niet alle concilievaders waren ervoor. Maar paus Paulus VI zette het toch door. Daar heeft hij misschien wel gelijk in gehad, want heeft Maria niet alles te maken met de Geest en de Heilige Geest niet alles met de Kerk? Het was de Geest die Maria tot 'begenadigde' maakte. Het was de Geest ook die haar werkte waardoor zij 'Ja' zei in Nazareth "mij geschiede naar uw woord." Het was de Geest die over haar kwam, waardoor zij zwanger werd en haar kind uit haar geboren werd. Die haar ook leidde naar Golgotha en vervolgens naar die bovenzaal in Jeruzalem op Pinkstermorgen, waar de Geest in vurige tongen aan alle aanwezigen werd gegeven.

Als wij mensen over de H. Geest spreken kan het er heel abstract en zweverig aan toe gaan. Maar juist in de vrouw Maria, die beeld bij uitstek is van de begenadigde mens, is juist ook heel concreet geworden wat met een mens kan gebeuren als daarin Gods Geest aan het werk gaat. Héél concreet. Maria was één van ons, helemaal mens als wij.

Dat is het mooie van de eerste lezing, die wij zojuist hebben gehoord. Want Eva, zijn wij mensen ook. Die eerste vrouw waarvan wordt verteld hoe zij werd verleid om haar eigen weg te gaan, weg van God: 'De slang heeft mij verleid, en toen heb ik gegeten.' Wij mensen kunnen ons daar allemaal in herkennen: wij worden zo vaak verleid om onze eigengereide weg te gaan. Het is, kun je zeggen, de kant in ons die zichzelf wil verhogen en verrijken ten koste van de ander. En soms is dat niet zo persoonlijk, maar gaat het om 'eigen' in groter verband: 'eigen volk', eigen beroepsgroep, waar ook dat 'eigen' zich bevindt, en de andere mens of het andere uit zicht verdwijnt. Want, wat wij zo moeilijk vinden aan die ander is, dat die zo anders is dan wij. Dat wij die zomaar niet kunnen begrijpen. Eva begreep ook niet waarom ze iets niet mocht eten, daar maakte de verleider handig gebruik van. Eva is beeld van onze ongehoorzaamheid aan God.

Maar er is ook een andere kracht in ons. Het is juist de liefde die maakt dat wij mensen open kunnen staan en aan die ander kunnen geven, ook als wij niet zomaar begrijpen. Volgens de Heilige Augustinus is gehoorzaamheid aan iemand, daarmee bedoel ik iemand willen horen, voor iemand kunnen openstaan, en aan die iemand kunnen geven, een vrucht van de liefde. Zonder de liefde is echte gehoorzaamheid volgens Augustinus niet mogelijk. Ja, mensen kunnen doen wat wordt gezegd, maar dat is zgn. kadaverdiscipline. Dat leidt tot excessen of tot frustratie. Zoals enige jaren geleden in een klooster ergens in Europa gebeurde: een demente zuster was buiten in de kou gezet omdat ze lastig was. Ze stierf in die kou. De zusters verdedigden zich door te zeggen dat de priorin het toch had gezegd. Ze moesten toch gehoorzamen. Dat is geen liefdevolle openheid voor de ander; dat is niet de ontvankelijkheid van Maria, in haar was de Geest van liefde

werkzaam, die tot echte horigheid kan brengen. De horigheid die bv. de kreten van zo'n zuster in de vrieskou kan horen. De horigheid die kan zingen: 'Machtigen haalt Hij omlaag van hun troon, eenvoudigen brengt Hij tot aanzien.'

Maria werd en wordt als de nieuwe Eva gezien. Zij is naar lichaam en ziel helemaal ontvankelijk voor Gods liefdevolle Geest. En nee, als je gaat lezen in het evangelie wordt het bij haar geen bovenmenselijk gebeuren. Zij raakt in paniek als ze haar kind kwijt is; ze is behoorlijk dwingend als ze wil dat Jezus op het bruiloftsfeest helpt als de wijn op is, ze is intens verdrietig als ze Hem ellendig ziet sterven.

Gods bevlogen mensen, zoals Maria, zijn mensen. Maar die kunnen dus komen tot "mij geschiede naar uw wil" terwijl ze nog niet eens weten wat God zal geven.

Maria is de mens die God in het Magnificat prijst voor een rijk dat nog niet zichtbaar is. Vertrouwen, is wel de grootste gave van de Geest.

Dankzij dat soort mensen als Maria wordt de kerk geboren. Zoals in het evangelie dat wij hebben gehoord Maria wordt gegeven aan de geliefde leerling en de geliefde leerling aan Maria. Vanaf dat moment woonden zij in één huis.

Ook wij wonen in één huis. De kerk is een huis van en voor mensen die beide zijden van menszijn in zich dragen. Enerzijds de kortzichtige, eigengereidheid en eigenzucht van Eva en anderzijds de liefdevolle bewogenheid van Maria. Maar Maria is Moeder van de Kerk geworden en niet Eva. Want wij kunnen er alleen voor elkaar zijn als we ondanks onze schaduwkant toch open blijven staan voor elkaars stem en noden, ook als wij die niet altijd begrijpen. En ook als we voorzichtig tastend willen zoeken naar Gods bedoeling met mensen en de hele schepping. Zo mogen wij met ons leven God eer brengen. Daarbij hebben wij zeker de hulp van Gods liefdevolle Geest nodig. Bidden wij dat Maria daarvoor onze voorspreekster zal zijn. Amen.

Zuster Susan van Driel o.carm.